

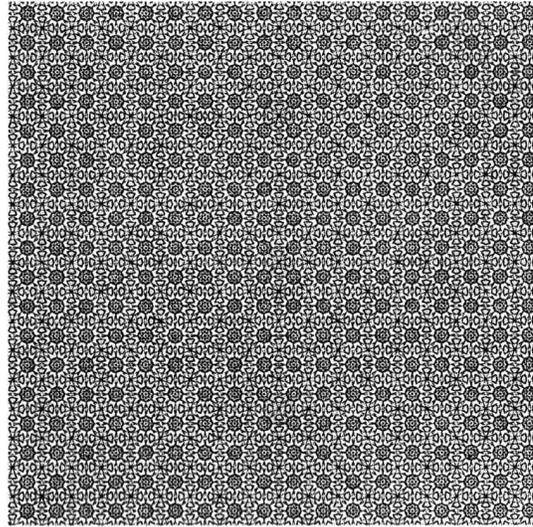
INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

The Candidate shall

1. Produce the admission card on demand to competent authorities during the examination.
2. Enter the seat number and other particulars in the space provided on every main answer book and supplement.
3. Verify that the Block Supervisor has signed in the appropriate space on the main answer book and also the supplements.
4. Not be allowed to leave the examination hall during the first ONE HOUR and also the last TEN minutes of the examination.
5. Not damage/scribble the seat no./ barcode sticker.
6. Not indulge in any malpractice like.
 - Carrying written material into the examination hall.
 - Communicating in any manner with other candidates in the examination hall.
 - Passing slips of paper, answer book or supplements to other candidates.
 - Impersonating another candidates.
 - Attaching currency notes to the answer books.
 - Copying from another candidate or vice versa.
 - Leaving the examination hall without submitting answer book to the supervisor.
 - Using of coloured thread to tie answer books.
7. Abide by the rules of dicipline.
8. Stop writing on the answer book after the ringing of the final bell.
9. Stick the hollow craft sticker on the main answer book as well as on the supplement after the final bell.
10. Not leave the seat till all answer books are collected and counted by the supervisor.

NOTE :

Candidate shall be liable for penalty imposed by the board for the violation of any or all of the above clauses.

Pg No.	Examiner	Moderator	Chief Moderator
03			
04 & 05			
06 & 07			
08 & 09			
10 & 11			
12 & 13			
14 & 15			
16 & 17			
18 & 19			
TOTAL			
Total in words			
Apptt. No.			
Sign			
Verification			

2024 IV 06

0930

Marks	E	M	CM	3
Pg. 3				

Time : 3 Hours

HISTORY & POLITICAL SCIENCE (M)
(CWSN)

Subject Code

S	1	0	1	8

Total No. of Questions 56

(Printed Pages : 19)

Maximum Marks : 70

सूचना : (i) प्रश्नपत्रिकेत एकूण 56 प्रश्न आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(iii) प्रश्नांची उत्तरे प्रश्नपत्रिकेत दिलेल्या जागी लिहा.

(iv) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- खालील प्रत्येक विधानासमोर दिलेल्या पर्यायापैकी अचूक पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करून लिहा : 4

1. इ. स. 1453 मध्ये कॉन्स्टॅन्टिनोपल हे शहर यांनी जिंकून घेतले.

- पोर्तुगीज
- स्पेन
- ऑटोमन तुर्क

Ans.

2. भौगोलिक शोध उपक्रमात पोर्तुगालचे धर्मप्रसार, प्रतिष्ठा आणि ही मुख्य उद्दिष्टे होती.

- मसाले
- संपत्ती
- झाडे

Ans.

S-1018

P.T.O.

3. स्पेनच्या भौगोलिक शोध उपक्रमांची सुरुवात यांच्या कारकीर्दीत झाली.

- सातवा हेन्री
- राजा फर्डिनांड
- राजा पहिला फ्रान्सीस

Ans.

4. अरब व्यापारी 'सिल्क रुट' या महामार्गाद्वारे अतिपूर्वेकडील या देशांशी व्यापार करीत असे.

- इंग्लंड
- पोर्तुगाल
- चीन

Ans.

• खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **एका** वाक्यात लिहा : 4

5. मध्ययुगात युरोपीय बाजारपेठांत मोठी मागणी असलेल्या कोणत्याही **दोन** वस्तूंची नावे लिहा.

Ans.

.....

6. 1853 साली भारतातील पहिली रेल्वे लाईन कोणाच्या कारकीर्दीत पूर्ण करण्यात आली ?

Ans.

.....

Marks	E	M	CM
Pg. 4 & 5			

5

7. कोणत्या देशाचा उल्लेख 'औद्योगिक क्रांतीचे माहेरघर' असे करण्यात येतो ?

Ans.

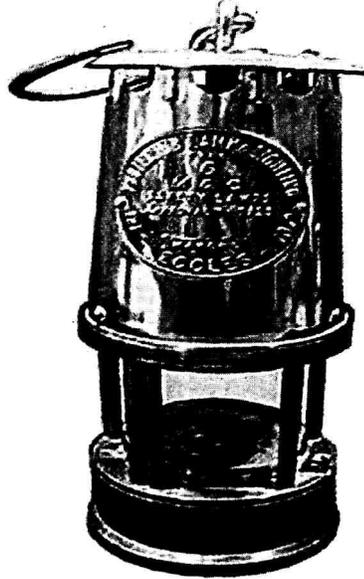
.....

8. यंत्रावरील जोखमीची कामे करण्यासाठी कारखानदार बाल श्रमिकांना प्राधान्य का देत असत ?

Ans.

.....

खालील चित्राचे निरीक्षण करा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

9. वर चित्रात दाखवलेल्या सर हंप्री डेव्ही यांनी शोध लावलेल्या वस्तूचे नाव लिहा.

1

Ans.

.....

10. हा शोध कोणत्या कामगारांसाठी उपयोगी होता ? 1

Ans.

.....

खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी दोन वाक्यात लिहा : 4

11. औद्योगिक क्रांती होण्याआधी पुस्तक वाचन श्रीमंत आणि उच्चभू वर्गाचा विशेषाधिकार का होता ?

Ans.

.....

12. मुद्रण तंत्रज्ञानाच्या प्रसारामुळे भारतीय वृत्तपत्रांनी राष्ट्रवादी विचारांचा प्रसार करण्यासाठी कशी भूमिका बजावली ?

Ans.

.....

• खालील 'अ' गटात काही व्यक्तींची नावे व 'ब' गटात त्यांचे कार्य दिलेले आहे. योग्य जोड्या जुळवून त्याचे सूचकाक्षर विधानाच्या क्रमांकासमोर 'क' गटात लिहा : 4

'अ' गट

'ब' गट

'क' गट

13. नेपोलियन (अ) दुसऱ्या वसाहत परिषदेचा अध्यक्ष

14. राजा तिसरा जॉर्ज (ब) अमेरिकेच्या स्वातंत्र्ययुद्धा वेळी

इंग्लंडचा राजा.

15. जॉन हेन्कोक (क) दहशतवादाचे धोरण

16. रोबेसपिअरे (ड) फ्रेंच सैन्याचा सेनापती

Marks	E	M	CM
Pg. 6 & 7			

7

- खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **एका** वाक्यात लिहा. 4

17. 1783 साली वसाहतींचे प्रतिनिधी व इंग्लंडचे प्रतिनिधी यांनी कोणत्या तहावर स्वाक्षऱ्या केल्या ?

Ans.

.....

18. मोन्टेस्क्यू या विचारवंताने कोणता सिद्धांत मांडला ?

Ans.

.....

19. 1774 साली फ्रान्सचा राजा कोण बनला ?

Ans.

.....

20. इंग्लंडने अमेरिका खंडावर पहिली वसाहत कोणती स्थापन केली ?

Ans.

.....

- खालील विधानांसाठी प्रत्येकी **दोन** कारणे लिहा. 4

21. जगाच्या इतिहासात अमेरिकेचे स्वातंत्र्ययुद्ध ही एक महत्त्वाची घटना समजली जाते.

Ans.

.....

.....

.....

किंवा

21. वसाहतीतील जनता इंग्लंडकडून होणारा अन्याय निमूटपणे सहन करत असे.

Ans.

.....

.....

.....

22. राज्यक्रांतीच्या उंबरठ्यावर फ्रान्सला आर्थिक संकटाला सामोरे जावे लागले.

Ans.

.....

.....

.....

किंवा

22. फ्रेंच राज्यक्रांती युरोपच्या इतिहासात महत्त्वपूर्ण घटना मानली जाते.

Ans.

.....

.....

.....

- 'ब' रकान्यातील शब्दांचा 'अ' रकान्यातील शब्दांशी संबंध आहे. 'ड' रकान्यात 'क' रकान्यातील शब्दांशी तसाच संबंध दर्शविणारे शब्द क्रमांकासमोर लिहा : 4

क्र.	अ	ब	क	ड
23.	भारताचे विभाजन	• लॉर्ड माऊन्टबेटन	बंगाल प्रांताची विभागणी	
24.	स्वतंत्र भारताचे पहिले पंतप्रधान	• पंडित जवाहरलाल नेहरू	स्वतंत्र भारताचे पहिले राष्ट्रपती	
25.	गोवा क्रांती दिन	• 18 जून	गोवा मुक्ती दिन	
26.	गोवा नेशनल काँग्रेस	लॉढा	गोवा विमोचन समिती	

- खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा. 3

27. लोकमान्य टिळकांनी सुरु केलेल्या कोणत्याही एका सार्वजनिक उत्सवाचे नाव लिहा.

Ans.

.....

28. पोर्तुगीज सत्तेपासून गोवा मुक्त करण्यासाठी राबविण्यात आलेल्या लष्करी कारवाईचे नाव लिहा.

Ans.

.....

29. 'जय हिंद' ही घोषणा दिल्यामुळे अटक केलेली गोव्याची पहिली महिला कोण होती ?

Ans.

.....

- खाली दिलेली घोषणा वाचा व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 1

'करु किंवा मरु'

30. भारतीय जनतेला हा संदेश देणाऱ्या राष्ट्रीय नेत्याचे नाव लिहा.

Ans.

.....

- खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी दोन वाक्यात लिहा : 4

31. गांधीजींनी असहकार चळवळ मागे का घेतली ?

Ans.

.....

.....

.....

किंवा

31. राष्ट्रीय महासभेने क्रिप्स प्रस्ताव फेटाळून का लावला ?

Ans.

.....

.....

.....

32. 1954 च्या सत्याग्रहाच्या मार्गात पोर्तुगीजांनी कसे अडथळे आणले ?

Ans.

किंवा

32. पोर्तुगीज राजवटी विरुद्धचे प्रारंभिक उठाव अयशस्वी का ठरले ?

Ans.

- खालील 'अ' गटात काही अधिकारी व 'ब' गटात त्यांचे अधिकार दिलेले आहेत. योग्य जोड्या जुळवून त्याचे सूचकाक्षर विधानाच्या क्रमांकासमोर 'क' गटात लिहा. 4

क्र.	अ	ब	क
33.	सभापती	(अ) पंतप्रधानांची नियुक्ती करतात.	
34.	राष्ट्रपती	(ब) सरकारचे प्रमुख	
35.	पंतप्रधान	(क) राष्ट्रपती पदासाठी शपथ देतात.	
36.	उपराष्ट्रपती	(ड) विधेयक अर्थविषयक आहे किंवा नाही याचा निर्णय घेतात.	
		(इ) राज्यसभेचे पदसिद्ध अध्यक्ष	

- खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **एका** वाक्यात लिहा : 2

37. लोकसभेचा सर्वसाधारणपणे कार्यकाल किती वर्षांचा असतो ?

Ans.

.....

38. राष्ट्रीय आणीबाणी आणखी कोणत्या नावाने ओळखली जाते ?

Ans.

.....

- खालील विधानांसाठी प्रत्येकी **दोन** कारणे लिहा : 4

39. लोकसभेच्या सभापतींचे पद हे महत्त्वपूर्ण असते.

Ans.

.....

.....

.....

किंवा

39. राज्यसभा हे संसदेचे कायमस्वरूपी सभागृह आहे.

Ans.

.....

.....

.....

Marks	E	M	CM
Pg. 12 & 13			

13

40. देशाच्या प्रशासनामध्ये मंत्रीमंडळ महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतात.

Ans.
.....
.....
.....

किंवा

40. राष्ट्रपतींना लष्करी अधिकार असतात.

Ans.
.....
.....
.....

• खालील प्रत्येक विधानासमोर दिलेल्या पर्यायापैकी अचूक पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करून लिहा : 4

41. राज्यपालाच्या पदासाठी वयाची वर्षे पूर्ण झाली पाहिजे.

- 25
- 30
- 35

Ans.

42. राज्याच्या राज्यपालांची नेमणूक करतात.

- मंत्रीमंडळ
- राष्ट्रपती
- सभापती

Ans.

43. राज्यपालांचे नियंत्रण वर असते.

- आकस्मिकता निधी
- अंदाजपत्रक
- मंत्रीमंडळ

Ans.

44. विधानसभेमध्ये वार्षिक अंदाजपत्रक च्या वतीने सादर केले जाते.

- राज्यपाल
- मुख्यमंत्री
- अर्थमंत्री

Ans.

• खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **एका** वाक्यात लिहा :

6

45. गोव्याला राज्याचा दर्जा कोणत्या साली मिळाला ?

Ans.

.....

Marks	E	M	CM
Pg. 14 & 15			

15

46. राज्य विधान मंडळ आणखी कोणत्या नावाने ओळखले जाते ?

Ans.

.....

47. गोव्यात एकूण नगरपालिका किती आहेत ?

Ans.

.....

48. पणजी महापालिकेच्या प्रमुखाला काय म्हणतात ?

Ans.

.....

49. भारतात सर्वात वरच्या स्थानी कोणते न्यायालय आहे ?

Ans.

.....

50. मादक द्रव्य आणि सायकोट्रॉपिक पदार्थ याचे न्यायालय गोव्यात कुठे आहे ?

Ans.

.....

- खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी दोन वाक्यात लिहा : 6

51. राज्य विधानमंडळाचे आर्थिक अधिकार कोणते ?

Ans.

.....

.....

.....

52. नगरपालिकांची कोणतीही दोन प्राप्त स्वरूपांची कर्तव्ये लिहा.

Ans.

.....

.....

.....

53. पंचायत कोणते शुल्क आकारू शकतात ? (कोणतेही दोन)

Ans.

.....

.....

.....

Marks	E	M	CM	17
Pg. 16 & 17				

- खालील विधानांसाठी प्रत्येकी दोन कारणे लिहा : 6

54. स्वतंत्र आणि निःपक्षपाती न्यायपालिका असण्याची गरज आहे.

Ans.

.....

.....

.....

55. राज्य मंत्रीमंडळ हे राज्य प्रशासनामध्ये सर्वांत शक्तीशाली अधिकारी असतात.

Ans.

.....

.....

.....

56. उच्च न्यायालयाला मूलभूत अधिकारांचे संरक्षक ठरवलेले आहे.

Ans.

.....

.....

.....

